

Haridus- ja Teadusministeerium
Munga 18
50088 TARTU

Teie 17.07.2017 nr 8/1/17/3039
Meie 21.08.2017

Vastuskiri põhikooli ja gümnaasiumiseaduse muutmise eelnõu osas

Haridus- ja Teadusministeerium on esitanud arvamuse avaldamiseks ja kooskõlastamiseks põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*) ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Lähtudes 17.07.2017 saadetud pöördumisest esitame arvamused alljärgnevalt:

1) Seaduseelnõus plaanitavad sisulise tegevuse muutused on üldjoontes mõistlikud ja põhjendatud ning paljudes erakoolides toimub erivajadustega õpilaste toetamine juba pikemat aega sarnaste põhimõtete kohaselt. Plaanitavad muutused tunduvad seetõttu head ja olulised, nagu näiteks:

- Erinevate valdkondade koostööd (haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialistide).
- Lapse toetamiseks koostatakse erinevate valdkondade spetsialistide poolt üks ja ühine plaan ja antakse ühised soovituselapsele tugimeetmete, tõhustatud- ja eritoe rakendamiseks.
- Tahetakse kaasata senisest enam sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialiste koolivälise nõustamismeeskonna töösse.
- Võetud kasutusse uued terminid „tõhustatud tugi“ ja „eritugi“.

2) Oleme samuti seda meelt, et õppe korraldamisel ja tugimeetmete rakendamisel ei tohiks lähtuda niivõrd diagnoosist, vaid just konkreetse õpilase jaoks vajaliku abi vajadusest ja iseloomust, ühildades seejuures hindamise sotsiaalsüsteemi puude osas ja haridussüsteemi haridusliku erivajaduse osas.

3) Viis nädalat enne uue õppeaasta algust ei ole meie hinnangul kohane öelda erakoolidele ja lapsevanematele, et õppeaasta keskel (01.01.2018) muutub õpiraskustega õpilaste (12 õpilast klassis) tegevuskulude rahastamine võrdseks tavaklassi õpilaste rahastamisega. Erakoolidel on vanematega sõlmitud õppelepingud fikseeritud tingimustel minimaalselt õppeaasta lõpuni ja lepingute muutmine õppeaasta keskel on komplitseeritud. Erakoolides komplekteeritakse klassid ära enne suve, mistõttu kõik hilisemad muudatused rahastamises panevad erakoolid keerulisse olukorda.

Eesti Eraüldhariduskoolide Ühendus

Registrikood 80162219, Tondi 84, Tallinn 11316

4) Alles aasta tagasi lubati riiklikult HEV õpilaste tegevuskulusid rahastada kuni aastani 2023. See punkt võetakse nüüd uue seadusega välja ning alles jääks ainult eriti raskete HEV laste (eritoege) rahastamine. Sellega satuvad raskesse olukorda mitmete erivajadustega ja puuetega lastega tegelevad erakoolid. Puuetega laste hariduse rahastamise põhimõtted on muutunud pea iga aasta ja see teeb selliste lastega tegelevate erakoolide tegevuse korraldamise keeruliseks.

5) Tõhustatud- või erituge saavate õpilaste õpetamise kulu hüvitamist ei saa käsitada sarnaselt tavalise haridustoetuse andmisena ega samastada seda tavalise tööjõukulu komponendiga. Seaduses tuleks selgelt sätestada riigi kohustus katta tõhustatud- või erituge saavate õpilaste õpetamisega seotud kulud vastavalt selle iseloomule sõltumata koolipidajast. Suurte erivajadustega ja puuetega lastega tegelevate erakoolide toetuseks võiks kaaluda varianti, kus tegevuskulu tõhustatud toega õpilase eest makstakse vähemalt mõnda aega edasi erivajadust arvestava koefitsiendiga (1,7...1,8), mitte koefitsiendiga 1,0 nagu praegu eelnõus kirjas on.

6) Kindlasti ei tohiks tõhustatud ja või erituge vajavate lastega tegelevate koolide puhul tekitada kunstlikult olukorda, kus rahastamispõhimõtete ja tegevuskulude toetuse ühtlustamise käigus tegelik toetus suurte erivajadustega õpilastele väheneb (näiteks: riiklikult tegevuskulude toetuse ühtlustamisega 100% tasemele konkreetse KOV õpilaskoha maksumusest ei tähenda mitmete suurte KOV-de piirkonnas tegutsevate erakoolide jaoks mitte tegevuskulude toetuse tõusu, vaid senise suurema toetuse ärajäämist).

7) Kui koolidele pannakse riiklikult täiendavad kohustused või nõuded õppetegevuse osas, siis peaksid need kajastuma täiendavalt ka haridustoetuses. Kohustuste ja rahastamise osas tuleb kindlasti jätkata põhimõttega, et koolipidajaid koheldakse võrdselt.

Kokkuvõtvalt soovime veelkord tunnustada ministeeriumi algatust niivõrd olulise valdkonna reguleerimise osas. Samas leiame, et keset suve kooskõlastusringile saadetud dokumendiga ei ole vastava valdkonna spetsialistid saanud tõenäoliselt piisavalt tutvuda. Seepärast võiks kõigi huvigruppide kaasamiseks ja sobilike lahenduste kokkuleppimiseks pikendada seisukohtade esitamiseks antud tähtaega vähemalt septembri lõpuni.

Loodame, et meie poolt antud tagasiside ja arvamused on abiks edasiste tegevuste kavandamisel ja hariduskorralduslike küsimuste lahendamisel. Oleme omalt poolt valmis osalema ka edaspidi hariduskorralduslike probleemide arutamisel ja lahenduste otsimisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ahto Orav

MTÜ Eesti Eraüldhariduskoolide Ühenduse esimees